

Ca o făclie...

Mihai Eminescu

Prin tomuri prăfuite ce mesele-i încarcă,
Edgar trece cu gândul prin veacuri ca-ntr-o barcă.
Nimica nu oprește a gândurilor grabă,
Din când în când în cale-i pe sine se întreabă:
La ce folos că timpul și spațiul străbate
Și ce folos că vecinic râvnind singurătate,
El de nimic în lume viața-i n-o s-o lege,
Că-nțelegând deșertu-i, problema-i n-o înțelege...

Ce caută talentu-i în șirele s-arate?
Cum luna se ivește sau vântu-n codru bate?
Dar de-o va spune-aceasta sau dacă n-o va spune,
Pădurile și luna vor face-o de minune.
Ba ele vor întrece de-a pururi pe-autori
Ce-au spus aceste lucruri de zeci de mii de ori.
O, capete pripite, în colbul trist al școlii,
Cetiți în foliante ce roase sunt de molii
Și viața, frumusețea, al patimii nesaț
Nu din viața însăși - din cărți le învățați.
În capetele voastre, de semne multe sume,
Din mii de mii de vorbe consist-a voastră lume.

Ca o făclie stinsă de ce mereu să fumegi,
De ce mereu aceleași gânduri să le tot rumegi
Și sarcina de gânduri s-o porți ca pe un gheb,
Astfel ades în taina durerii mă întreb...
Nu aflu unde capul în lume să mi-l pun:
Căci n-am avut tăria de-a fi nici rău, nici bun,
Căci n-am avut metalul demonilor în vine,
Nici pacinica răbdare a omului de bine,
Căci n-am iubit nimica cu patimă și jind -
Am fost un creier bolnav ș-o inimă de rând.

Demult de vorbe goale nici voi să mai ascult.
Nimic e pentru mine ce pentru lume-i mult.
Ce este viitorul? Trecutul cel întors
E șirul cel de patimi cel pururea retors.
Am azvârlit în laturi greoaie, veche cărți,
Cari privesc viața din mii de mii de părți
Și scrise în credința că lumea tot se schimbă
Cu dezlegări ciudate și cu frânturi de limbă.
Nu-i foliant în lume din care să înveți
Ca viața preț să aibă și moartea s-aibă preț...

Și de pe-o zi pe alta o târâi uniform
Și nici să pot de somnul pământului s-adorm.

Pustie, sură, rece și fără înțeles...
Nu apăr adevărul, nu apăr un eres,
Nu sunt la înălțime și nu sunt dedesubt,
Cu mine nu am luptă, cu lumea nu mă lupt
Să-nving eu adevărul sau să-ntăresc minciuna,
În cumpenele vremii sunt amândouă una.
Să țin numai la ceva oricât ar fi de mic...
Dar nu țin la nimica, căci nu mai cred nimic.

În manta nepăsării mă-nfășor dar și tac
Și zilele vieți-mi în șiruri le desfac,
Iar visurilor mele le poruncesc să treacă
Iar ele ochii-albaștri asupra mea și-i pleacă,
Cuprinse de amurgul cel fin al aurorei:
Văpaia-n ochi unită-i cu farmecul palorii.
Trec, pier în adâncimea iubirii ș-a genunii,
Icoanele frumoase și dulci a slăbiciunii
Ca flori cu veștejite și triste frumuseți:
Uitarea le usucă sărmenele vieți...
Ș-apoi!? Ce-mi pasă!? Fost-am în lume poate unic
Ce fără să știu unde pe-a lumii valuri lunec?

Mulțimea nu se naște decât spre a muri...
Rușine-i al ei număr cu unul a spori?
Ferice de aceia ce n-au mai fost să fie,
Din leagănul căroră nu s-a durat sicrie,
Nici în nisip vro urmă lăsar-a lor picioare
Neatinși de păsul lumii trecute, viitoare,
De-a pururi pe atâția câți fură cu putință:
Numele lor e nimeni, nimic a lor ființă.
Ei dorm cum doarme-un haos pătruns de sine însuși,
Ca cel ce-n visu-i plânge, dar nu-și aude plânsu-și
Ș-a doua zi nu știe nimic de acel vis.
Vai de acel ce ochii în lume i-a deschis!
Blestem mișcării prime, al vieții primul colț.
Deasupra-i se-ndoiră a cerurilor bolți,
Iar de atunci prin haos o muzică de sfere,
A cărei haină-i farmec, cuprinsul e durere.

O, genii, ce cu umbra pământul îl sfințiți
Trecând atât de singuri prin secole robiți,
Sunteți ca acei medici miloși și blânzi în viață
Ce parcă n-au alt bolnav decât pe cel de față.
Oricui sunteți prieteni, dar oricui îi pare
Că numai pentru dânsul ați fost în lumea mare.

În orice veac trăirăți neîncetăteniți,
Și totuși nici într-unul străini nu o să fiți,
Căci lamura vieții ați strâns-o cu-ngrijire
Și dându-i acea haină de neîmbătrânire,
Oricât se schimbă lumea, de cade ori de crește,
În dreapta-vă oglindă de-a pururi se găsește.
Căci lumea pare numai a curge trecătoare.
Toate sunt coji durerii celei nepieritoare,
Pe când tot ce aleargă și-n șiruri se așterne
Repaos în raza gândirii celei eterne.
Iar adevărul, ca și păcatul mumi Eve,
De față-i pretutindeni și pururea aieve.